

GEMEENTE LEEWARDERADEEL

Beleid en werkwijze rekenkamercommissie Leeuwarderadeel

februari 2006

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
2	Wat doet de rekenkamer?	4
2.1	Missie.....	4
2.2	Werkwijze	4
2.3	Criteria voor het selecteren van rekenkameronderzoeken	5
3	Hoe pakt de rekenkamer een onderzoek aan?	5
4	Onderzoeksjaarplan en jaarverslag	6
5	Achterliggende notities	6
	Bijlage: reglement van orde rekenkamercommissie Leeuwarderadeel	7

1 Inleiding

De gemeente Leeuwarderadeel heeft op 22 december 2005 de rekenkamercommissie (nader te noemen rekenkamer) geïnstalleerd.

De rekenkamer Leeuwarderadeel is ingesteld door en voor de gemeenteraad. De rekenkamer helpt de gemeenteraad met het vervullen van de toezichhoudende en controlerende taak. De rekenkamer doet dit vanuit een drietal invalshoeken:

- Onafhankelijke en eigenstandige rol ten opzichte van raad, college en fracties
- Politiek betrokken
- Deskundig en professioneel

samenstelling

De rekenkamer Leeuwarderadeel bestaat uit drie externe leden en is als volgt samengesteld:

ir. J.W. van Dalen, voorzitter
O. de Jager RC/MAC
mr M. Boumans MPM
drs G. Jansen, secretaris

Secretariaat: p.a. griffie Leeuwarderadeel
Postadres: Postbus 24 9050 AA Stiens
Telefoon: 058-257 6632, e-mail: info@leeuwarderadeel.nl

De zittingsperiode van de rekenkamerleden is 6 jaar. De leden hebben afgesproken dat het voorzitterschap om de twee jaar rouleert.

Leeswijzer

Deze notitie is als volgt opgebouwd. In paragraaf 2 wordt uitgelegd wat de rekenkamer doet. De rekenkamer heeft in deze paragraaf haar missie, haar werkwijze en de onderzoekscriteria geformuleerd. In paragraaf 3 wordt aangegeven hoe de rekenkamer een onderzoek aanpakt en in paragraaf 4 wordt aangegeven hoe de rekenkamer het jaarlijkse onderzoeksplan en de jaarlijkse verslaglegging gaat oppakken. Als bijlage aan deze notitie is het reglement van orde toegevoegd. De rekenkamer heeft dit reglement op 16 februari 2006 vastgesteld.

2 Wat doet de rekenkamer?

De rekenkamer ondersteunt de raad bij het uitvoeren van de toezichthoudende en controlerende taak. De rekenkamer voert specifieke onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het gevoerde beleid. Hoofdvragen daarbij zijn:

- Heeft de gemeente bereikt wat ze wilde bereiken? En heeft ze gedaan wat ze wilde doen?
- Krijgt de gemeente waar voor het uitgegeven geld?
- Doet de gemeente de goede dingen?
- Werkt de gemeente volgens de regels?

De rekenkamer kijkt nadrukkelijk naar de realisatie en de effectiviteit van het beleid. Daarmee zijn rekenkameronderzoeken dus veel breder dan louter financiële en cijfermatige aangelegenheden.

Jaarlijks stelt de rekenkamer een jaarplan op waarin staat aangegeven welke onderwerpen worden onderzocht. Vanuit haar onafhankelijke rol selecteert de rekenkamer haar onderzoeksobjecten zelf. Om echter te voorkomen dat onderwerpen al door de accountant of door het college worden onderzocht, vindt wel afstemming plaats over de te onderzoeken onderwerpen. Bij de selectie van onderwerpen maakt de rekenkamer gebruik van de suggesties van de raad, alsmede van eigen ideeën en eventuele suggesties uit de bevolking.

2.1 Missie

De rekenkamer heeft de volgende missie geformuleerd:

De rekenkamer Leeuwarderadeel wil met haar werkzaamheden inzicht verschaffen in de efficiëntie en de inhoudelijke resultaten van het gevoerde beleid en daarmee bijdragen aan het verbeteren van het gemeentelijk handelen, de versterking van de publieke verantwoording daarover en de kwaliteit van het lokale bestuur.

2.2 Werkwijze

De rekenkamer streeft naar samenwerking met rekenkamers uit andere gemeenten om op deze manier onderzoeken efficiënter te kunnen uitvoeren en om in de onderzoeken gemeenten met elkaar te kunnen vergelijken. In het bijzonder wordt samenwerking gezocht met de andere Middelsee-gemeenten Het Bildt, Ferwerdadeel en Menaldumadeel.

De werkwijze van de rekenkamer is vastgelegd in de verordening en nader uitgewerkt in een reglement van orde. Het reglement van orde treft u aan in bijlage 1. Een aantal belangrijke elementen zijn:

1. Om als externe rekenkamerleden contacten met de raad te kunnen krijgen, vinden de vergaderingen zoveel mogelijk plaats in het gemeentehuis van Leeuwarderadeel op momenten dat ook een vergadering van de raad, commissie of het seniorenconvent plaatsvindt.
2. De rekenkamer werkt volgens een vaste standaard agenda. Per vergadering wordt een korte afspraken- en besluitenlijst opgesteld. Vergaderingen van de rekenkamer en de verslagen zijn niet openbaar; vastgestelde onderzoeksrapportages zijn uiteraard wel openbaar.

3. De rekenkamer zorgt er voor dat de onderzoeksopzetten en de onderzoeksrapportages op tijd worden aangeboden aan de gemeenteraad, het college, de gemeentesecretaris, de geïnterviewden en andere betrokkenen, zodat deze hun reactie aan de rekenkamer kunnen doorgeven.
4. De rekenkamer kan op grond van de verordening van het gemeentebestuur en de ambtenaren verlangen dat zij alle benodigde mondelinge en schriftelijke informatie verstrekken. De rekenkamer zal hiervoor in afstemming met de organisatie een redelijke termijn stellen.
5. De rekenkamer heeft een budget voor secretariaatsondersteuning en onderzoek. De manier waarop de rekenkamer de ondersteuning gaat invullen, zal in de beginfase nader worden vormgegeven.
6. De rekenkamer heeft met de griffie afspraken gemaakt voor een aantal praktische ondersteunende werkzaamheden. Dit betreft algemene postbehandeling, archivering, verzamelen van stukken en het uitdoen van brieven. De griffie zorgt er tevens voor dat de rekenkamer de stukken voor de commissies en de raad ontvangt, zodat de rekenkamer op de hoogte blijft van de politieke ontwikkelingen in Leeuwarderadeel.
7. Op de website wordt een aparte link voor de rekenkamer geplaatst. Hierop zijn deze werkwijze met het reglement van orde en toekomstige onderzoeksplannen en onderzoeksrapporten in te zien.

2.3 Criteria voor het selecteren van rekenkameronderzoeken

Niet alle onderwerpen zijn geschikt voor een rekenkameronderzoek. De rekenkamer doet onderzoeken naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk te beïnvloeden beleid. Onderzoeken gaan altijd over feiten en gebeurtenissen. Dit kunnen actuele onderwerpen zijn, waarbij de rekenkamer zich nadrukkelijk niet zal mengen in actuele politieke discussies. Bij de keuze van een onderzoeksonderwerp beoordeelt de rekenkamer altijd vóóraf of de rekenkamer op basis van haar bevoegdheden, kennis of vaardigheden geschikt is om dat onderzoek uit te voeren. Daarnaast probeert de rekenkamer bij haar onderwerpkeuze zo veel mogelijk aan de volgende criteria te voldoen:

- het is een onderwerp van maatschappelijk belang
- het financiële belang is/was groot voor de gemeente
- er is sprake van een risico voor de gemeente
- het onderzoek kan naar verwachting bruikbare aanbevelingen (leerpunten) voor de toekomst opleveren
- er is behoefte bij de raad of bij de bevolking om dit onderwerp nader te onderzoeken
- het onderzoek is communiceerbaar naar de bevolking
- het onderwerp is/wordt niet onlangs onderzocht door anderen
- er is sprake van een evenwichtige spreiding over de gemeentelijke beleidsterreinen in opeenvolgende onderzoeken.

3 Hoe pakt de rekenkamer een onderzoek aan?

De onderzoeken die de rekenkamer uitvoert, moeten goed, gedegen en zorgvuldig zijn. Dit vereist vooraf een transparante procedure en een duidelijke onderzoeksopzet.

Bij een onderzoek wordt de volgende procedure gevolgd:

- Opstellen onderzoeksplan met
 - Aanleiding (probleemstelling)
 - Doelstelling
 - Onderzoeksvragen
 - Afbakening
 - Normenkader (uit wet- en regelgeving, beleidsdocumenten, vakliteratuur, professionele inzichten)
 - Onderzoeksmethode (dossierstudie, literatuurstudie, interviews, expertmeeting)
 - Organisatie, planning, kosten en procedure onderzoek
- Aankondiging onderzoek
- Onderzoeksfase

- Vaststellen conceptrapport
- Hoor en wederhoor (bij bestuur en betrokkenen)
- Vaststelling eindrapport
- Openbaarmaking eindrapport
 - Aanbieding aan de gemeenteraad, het college, de gemeentesecretaris, geïnterviewden en betrokkenen
 - Zorgvuldige en eenduidige berichtgeving aan de pers
- Behandeling eindrapport in raad(scommissie)

Mede gezien het budget zal de rekenkamer zich vooral richten op kortdurende onderzoeken. Dit kan gaan over grotere, belangrijke onderwerpen, waarbij het niet nodig is om alle details boven water te krijgen. Het kan ook gaan over een kleiner, goed afgebakend onderwerp, waarbij het wél mogelijk (en noodzakelijk) is om details te onderzoeken of om een kleine voorstudie om te bepalen of het onderwerp geschikt is om nader te onderzoeken.

Na afronding van een rekenkameronderzoek zal bij de raadsbehandeling moeten blijken of de raad en het college de conclusies en aanbevelingen overnemen. Daarmee is dan weliswaar een eerste stap naar verbetering of wijziging gezet, maar moet de implementatie van de verbeteringen natuurlijk nog worden uitgevoerd. De rekenkamer is natuurlijk benieuwd of die verbeteringen vervolgens ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. De rekenkamer is daarom voornemens de resultaten te volgen en binnen enkele jaren korte nazorgonderzoeken uit te voeren met als centrale vraag: tot welke concrete verbeteringen hebben de besluiten over het rekenkameronderzoek uiteindelijk geleid?

4 Onderzoeksjaarplan en jaarverslag

Jaarlijks stelt de rekenkamer een onderzoeksplan op. Het onderzoeksplan van de rekenkamer wordt conform de verordening op de rekenkamercommissie aan de raad ter kennisname aangeboden. Daarnaast wordt het onderzoeksplan verstuurd aan het College van B&W, de gemeentesecretaris en andere betrokkenen.

Voor het onderzoeksplan 2006 vraagt de rekenkamer de raadsfracties suggesties aan te leveren. De rekenkamer zal hierover met de fracties nader overleggen. Begin 2006 zal de rekenkamer een keuze maken uit de onderzoeksonderwerpen, waarbij rekening moet worden gehouden met het budget.

Voor de werkzaamheden van de rekenkamercommissie heeft de raad een structureel budget vrijgemaakt van € 1 per inwoner. Dit geeft een budget van in totaal €10.500. Met dit budget is het niet mogelijk uitgebreide onderzoeken aan derden uit te besteden. De rekenkamer is daarom van plan haar onderzoeken voor een belangrijk deel zelf uit te voeren en uit overwegingen van efficiency samenwerking met andere rekenkamers te zoeken.

De rekenkamer vindt het passend om jaarlijks ook zelf verantwoording af te leggen. In een kort jaarverslag zal de rekenkamer aangeven wat ze heeft gedaan en welk resultaat en effect dit uiteindelijk heeft gehad. Dit verslag wordt aan het begin van ieder jaar aan de raad aangeboden.

5 Achterliggende notities

- Verordening op de rekenkamercommissie gemeente Leeuwarderadeel , vastgesteld 30 juni 2005

Bijlage: reglement van orde rekenkamercommissie Leeuwarderadeel

Vastgesteld in de vergadering rekenkamercommissie van 16 januari 2006

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. rekenkamer: de rekenkamercommissie van de gemeente Leeuwarderadeel die door de gemeenteraad op 22 december 2005 is ingesteld op grond van de Verordening Rekenkamercommissie gemeente Leeuwarderadeel vastgesteld op 30 juni 2005.
- b. voorzitter: de voorzitter van de rekenkamercommissie;
- c. plv. voorzitter: plaatsvervangend voorzitter van de rekenkamercommissie;
- d. secretaris: de persoon die na overleg met de griffier ter beschikking gesteld is van de rekenkamercommissie of bij afwezigheid van een secretaris het lid van de rekenkamercommissie dat door de rekenkamercommissie als waarnemend secretaris is aangewezen;
- e. college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leeuwarderadeel;
- f. griffier: de raadsgriffier van de gemeente Leeuwarderadeel;

Artikel 2 De voorzitter

1. de voorzitter is belast met :

- a. het tijdig en periodiek bijeenroepen van de vergaderingen;
- b. het leiden van de vergadering;
- c. het bewaken van de uitvoering van onderzoeksopzet en de werkwijze;
- d. het bevorderen van een zorgvuldige besluitvorming;
- e. het voeren van regelmatig overleg met de secretaris en met de onderzoekers;
- f. het doen naleven van dit reglement;
- g. het woordvoerderschap van de rekenkamer;

2. De rekenkamer wijst uit de leden een plaatsvervangend voorzitter aan. Bij ontstentenis van de voorzitter neemt de plaatsvervangend voorzitter zijn taken over.

Artikel 3 De secretaris

De secretaris draagt zorg voor de voortgang van de activiteiten van de rekenkamer.

Hoofdstuk 2 : De vergaderingen

Artikel 4 Oproep en agenda

1. De vergaderingen van de rekenkamer vinden ten minste 4 maal per jaar plaats en worden zoveel mogelijk gehouden in het gemeentehuis. Voor het overige wordt vergaderd zo dikwijls als de meerderheid van de leden dit nodig oordeelt.
2. Ten minste zeven dagen voor een vergadering ontvangen de leden een schriftelijke oproep dan wel een digitaal verstuurd uitnodiging onder vermelding van dag, tijdstip en plaats van de vergadering.
3. De uitnodiging bevat de voorlopige agenda en de bijbehorende stukken.
4. Indien noodzakelijk kan de voorzitter besluiten om uiterlijk achtenveertig uur voorafgaand aan de vergadering een aanvullende agenda en stukken toe te zenden.

Artikel 5 Aanwezigheid, afwezigheid en vervanging leden

1. De vergadering is besloten.
2. Een lid dat verhinderd is de vergadering bij te wonen, laat dit zo spoedig mogelijk voor aanvang van de vergadering aan de andere leden weten.
3. Bij verhindering van de voorzitter zit de plaatsvervangend voorzitter de vergadering voor.
4. Bij verhindering van twee of meer leden wordt de vergadering opgeschort.
5. Buiten rekenkamerverband doen leden van de rekenkamer geen inhoudelijke uitspraken over het onderwerp van lopend rekenkameronderzoek.

Artikel 6 Verslaglegging

De secretaris stelt het verslag op van de vergadering.

Artikel 7 Wijze van overleg en stemmingen

1. De leden van de rekenkamer streven er naar om over formuleringen, conclusies en aanbevelingen consensus te bereiken.
2. Alle besluiten worden bij meerderheid van stemmen genomen. Bij staken van stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.
3. Leden van de rekenkamer kunnen een minderheidsstandpunt laten aantekenen, maar de commissie treedt in zijn conclusies als eenheid naar buiten.

Hoofdstuk 3 : Werkwijze

Artikel 8 Protocol voor de werkwijze

De rekenkamer stelt een protocol op waarin wordt vastgelegd wat de werkwijze is van de rekenkamer. Daarin wordt aandacht besteed aan de criteria voor de selectie van onderzoeksonderwerpen, de procedure van de selectie van onderwerpen, een jaarplan voor onderzoeken, de werkwijze bij onderzoeken en de verantwoording van de rekenkamer via een jaarverslag,

Artikel 9 Communicatie

1. De onderzoeksrapporten zullen worden aangeboden aan de gemeenteraad, de griffier, het college van burgemeester en wethouders, de gemeentesecretaris en de geïnterviewden. Overige belangstellenden kunnen rapporten kosteloos via internet downloaden.
2. Het onderzoeksprotocol en overige relevante stukken zullen ter kennisneming worden aangeboden aan de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de leden van het managementteam.
3. Om de burgers van de gemeente Leeuwarderadeel te bereiken zal ten minste één maal per jaar mededeling worden gedaan over de activiteiten van de rekenkamer. Dit geschiedt onder andere in het jaarverslag.
4. Alle relevante openbare informatie van de rekenkamer zal toegankelijk worden gemaakt via de website van de gemeente met een link naar de rekenkamer. De secretaris is webmaster en voert altijd overleg met de voorzitter alvorens er informatie op de site wordt geplaatst.

Artikel 10 Jaarverslag

1. De secretaris stelt een jaarverslag op over de werkzaamheden van het voorgaande jaar.
2. Dit verslag wordt uiterlijk 31 maart na afloop van het verslagjaar door de rekenkamer vastgesteld en wordt aan de gemeenteraad aangeboden.
3. Het eerste jaarverslag wordt uitgebracht over het jaar 2006.

Hoofdstuk 4 : Budget

Artikel 11 Budget en budgethouder

1. De rekenkamer is bevoegd binnen een haar bij de begroting door de raad beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen. Voor de besteding van deze uitgaven is de rekenkamer uitsluitend verantwoordelijk schuldig aan de raad.
2. De voorzitter treedt op als budgethouder van het budget voor de rekenkamer.

Artikel 12 Vergoeding externe leden

1. Voor het bijwonen en voorbereiden van vergaderingen worden per vergadering de volgende te indiceren vergoedingen betaald (prijspeil 2005): €160,37 voor de voorzitter en de secretaris en €115,15 voor de leden. Vergoedingen zijn exclusief reiskosten van €0,19 per km.
2. Voor het uitvoeren van onderzoek en overige werkzaamheden wordt een vergoeding per uur uitgekeerd van €50 excl BTW.
3. Declaraties worden vergoed na goedkeuring door de andere rekenkamerleden.

Artikel 13. Slotbepaling

Alles wat niet bij dit reglement is bepaald, kan bij meerderheid van stemmen door de rekenkamer worden geregeld.